

La revolució urbana y la consolidació de la propietat

En articles anteriors, hem vist com la important institució de la propietat privada sorgeix en paral·lel a l'aparició de les primeres societats agrícoles. En definitiva, la propietat dona solució al tema de com assignar costos i beneficis en l'ús dels recursos econòmics disponibles que, sobretot, era la terra cultivable disponible.

Tanmateix, no va ser fins al final de l'Edat Mitja, amb el renaixement del comerç i la consolidació de la vida urbana, que els drets de propietat s'acabaran de consolidar. L'economia començava a oscil·lar de ser purament agrícola a societats protoindustrials on la figura del comerciant i homes de negocis es començarà a desenvolupar amb força. La propietat no només s'imposava de manera estricta en vers la terra, sinó que ara també passava a ser una institució vital per a les relacions entre les persones i els béns i entre ells mateixos.

El renaixement de les ciutats va començar en els segles X i XI. Ciutats com Venècia o Gènova es van convertir en centres de comerç importants amb l'intercanvi amb l'Orient.

Per primer cop apareix una nova classe social, els mercaders i comerciants, que surten fora de l'esquema estratificat del sistema feudal lligat estrictament amb la terra. Va ser un element enormement disruptiu, com l'aparició de la indústria o la revolució tecnològica, que va propiciar grans canvis en les institucions polítiques, econòmiques i socials. És el començament de la burgesia urbana que, segles més tard, amb institucions polítiques més refinades i un sistema de drets de propietat ben assentat, portarà a terme la Revolució Industrial, veritable tret de sortida del creixement econòmic i de progrés

Aquesta nova burgesia amb una riquesa de bens immobles, mercaderies i capital forçarà canvis i pactes amb els estaments de poder feudal per poder així assegurar-se garanties de que el poder quedava limitat i que respectaria aquests drets de propietat, començant pels fruits del treball i del comerç.

És així com el capitalisme va acabar poc a poc amb la gleba i demès formes de servitud. Amb aquesta limitació de poder, també van venir les exigències de

separació de poders i d'autogovern. Si el contracte feudal va ser la base del constitucionalisme modern, els nous estatuts dels ciutadans medievals obtinguts als senyors de cada una de les regions es poden considerar com els fonaments dels drets civils moderns.

Generalment la historiografia anglosaxona situa la Carta Magna de 1215 com la primera pedra en la construcció d'un sistema de llibertats on la propietat privada –limitació de facto del Govern, ja sigui un Rei o un govern democràtic– i s'obliden les Corts de Lleó de 1188, veritable origen d'institucions jurídiques orientades a la protecció dels individus en front la col·lectivitat.

De forma gradual, la burgesia es va anar consolidant com un tercer estat juntament amb l'estament eclesial i la noblesa. Degut a les necessitats financeres d'aquesta última, sobretot a l'hora de finançar guerres, els pròspers mercaders i primers capitalistes van ser convidats a participar en la presa de decisions en les sessions legislatives.

Amb el temps, primer a Anglaterra amb la Revolució Gloriosa, i després a tot el continent, l'extensió i consolidació de la propietat i la prosperitat d'una classe mitja cada cop més nombrosa, culminarà amb la irrupció de sistemes democràtics liberals que, en les seves línies generals, arriben fins els nostres dies.

El gran creixement i prosperitat que experimentarà el món, primer Occident, després la resta, no s'entén sense la base de seguretat jurídica i protecció de drets que deriva de l'efectiva defensa dels drets de propietat.

Aquest episodi resulta il·lustratiu si es compara amb la naturalesa de les revolucions pels drets socials d'avui en dia –un moment que molts anomenen de postveritat–, que van justament en direcció oposada suposant un atac frontal i directa a la propietat i l'erosió dels principis de l'imperi de la llei i la seva substitució per sistemes cada cop més intervencionistes. Un fenomen que lluny de solucionar els problemes, els empitjora.